

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
76 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2016

Наукове видання

Збірник тез доповідей 75 наукової конференції викладачів академії
18 – 22 квітня 2016 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами
За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Укладач Л. В. Агунова

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б. В., д-р техн. наук, професор

Заступник голови

Капрельянц Л. В., д-р техн. наук, професор

Члени колегії:

Амбарцумянц Р. В., д-р техн. наук, професор
Безусов А. Т., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л. Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О. І., д-р техн. наук, професор
Жигунов Д. О., д-р техн. наук, доцент
Іоргачева К. Г., д-р техн. наук, професор
Коваленко О. О., д-р техн. наук, ст. наук. співробітник
Крусір Г. В., д-р техн. наук, професор
Мардар М. Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В. І., д-р техн. наук, професор
Осипова Л. А., д-р техн. наук, доцент
Павлов О. І. д-р екон. наук, професор
Плотніков В. М., д-р техн. наук, доцент
Савенко І. І. д-р екон. наук, професор
Тележенко Л. М. д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н. А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О. Б., д-р техн. наук, доцент
Хобін В. А., д-р техн. наук, професор
Хмельнюк М. Г., канд. техн. наук, доцент
Станкевич Г. М., д-р техн. наук, професор
Черно Н. К., д-р тех. наук, професор

НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

ВПЛИВ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ НА РОЗВИТОК РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Мартієнко А. І., д-р економ. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Основним фактором виробництва в рекреаційно-туристичній сфері національної економіки є природні ресурси, що опосередковують функціонування підприємств цієї галузі та визначають економічні відносини в процесі використання рекреаційних природних ресурсів на праві володіння та розпорядження ними. Природні ресурси є основним фактором виробництва і багато в чому визначають сучасний стан економіки та економічний потенціал розвитку держави та рекреаційно-туристичної сфери в теперішній час та у перспективі. Практично всі природні ресурси, що забезпечують рекреаційно-туристичний сектор економіки знаходяться в загальнодержавній власності або у комунальному розпорядженні. Їх використання здійснюється на праві користування економічно відокремленими суб'єктами різних форм власності на техногенні фактори туристично-рекреаційної сфери діяльності. Відношення користувачів до природних об'єктів, як не до своєї особистої власності, часто призводить до свідомого нераціонального рекреаційно-туристичного природокористування, незважаючи на існуючі обмеження з боку держави. Прагнення сьогодні отримати миттєву максимальну ефективність виробництва за рахунок нераціонального використання рекреаційних природних ресурсів, їх виснаження та забруднення, економія витрат на відтворення, охорону і відновлення природних об'єктів можуть призвести взагалі до неможливості їх використання в майбутньому або природокористування буде вимагати все більших коштів. Право народу, як власника природних ресурсів, на отримання доходу від експлуатації власності, відповідальність державних органів управління власністю на природні ресурси не завжди ефективно реалізується. Право загальнонародної або комунальної власності на рекреаційно-туристичні природні ресурси має декларативний характер, а державна форма власності не є завжди ефективною. Для підвищення ефективності суспільного відтворення в сфері природокористування необхідний такий розвиток відносин власності на природні ресурси, при якому власник, користувач та суспільство у цілому зможуть оптимізувати соціо-економіко-екологічний дохід від привласнення природних об'єктів різними суб'єктами та покращити екологічний стан природних ресурсів. Розробка конкретних рекомендацій щодо вдосконалення відносин власності на природні об'єкти з метою раціоналізації природокористування вимагає глибокого теоретичного економіко-екологічного дослідження. В даний час відносини загальнонародної власності на природні ресурси трактуються поверхово. Відсутність глибоких теоретичних досліджень сутності економічних відносин власності на рекреаційно-туристичні природні ресурси веде до відсутності ефективного механізму їх функціонування та вдосконалення системи відносин на практиці. Форми власності на природні ресурси мають правовий вираз та правове закріплення. Економічний механізм реалізації форм та прав власності на рекреаційно-туристичні природні ресурси на практиці фактично не розроблений. Це стримує визначення напрямків інституціонування привласнення природних ресурсів.

Ефективний розвиток рекреаційно-туристичної діяльності необхідно визначати як комплексне поняття, що включає одночасну, діалектичну єдність у використанні техногенних факторів виробництва та ефективного використання, охорону, відновлення та відтворення рекреаційно-туристичних природних ресурсів, їх екологічне збереження з метою створення екологічно якісних товарів та надання послуг на основі використання даних природних об'єктів.

Суб'єкт власності (народ, держава, фірма, домогосподарство), що здійснює управління та власно саме рекреаційно-туристичне природокористування, має спиратися на інституційні засоби, що віддзеркалюють систему виробничих відносин в природокористуванні. Відповідний економічний спосіб з'єднання природних ресурсів з користувачами визначається на ос-

нові економічних відносин власності та інституційної структури їх забезпечення. У той же час сама організація процесу природокористування вимагає певних відносин власності на природні ресурси, що використовуються як засоби виробництва та умови рекреаційного забезпечення суспільства. Відносини власності мають отримати адекватний вираз в економічних формах, що одержують правове закріплення і фіксуються у договорах використання рекреаційно-туристичних природних ресурсів. Саме тому економічні відносини власності між різними суб'єктами власності є визначальним відношенням у всій системі природокористування.

Використання загальнонародних об'єктів природного капіталу економічно відособленими суб'єктами визначає нерівний розподіл доходів і економіко-екологічних збитків від експлуатації рекреаційно-туристичних природних ресурсів. У теперішній час практично безкоштовне природокористування дозволяє власникові (економічно відособленому суб'єктові) на праві користування привласнити практично весь дохід, що одержується від використання загальнонародної власності, а економіко-екологічний збиток перевести в зовнішній. Використання загальнонародних природних об'єктів економічно відособленими суб'єктами визначає нерівний розподіл відповідальності в процесі прийняття управлінських рішень щодо використання, охорони, відтворення та відновлення рекреаційно-туристичних природних ресурсів. Економічна відповідальність має виражатися у раціональному використанні та при необхідності у виділенні власником або користувачем коштів на охорону, відновлення і відтворення природних ресурсів, що використовуються в процесах надання рекреаційно-туристичних послуг. У теперішній час склалася ситуація, коли витрати на відновлення і відтворення природних ресурсів або несе власник (народ, усе суспільство), або ніхто не несе. На перший погляд здається, що відсутність витрат з боку власника або користувача в охорону, відновлення і відтворення природних ресурсів веде до економії приватних або загальнонародних фінансових ресурсів. Однак це не вірно. У даній ситуації вступають у дію зовнішні негативні економіко-екологічні ефекти, які по ланцюжках суспільного відтворення в підсумку приводять до опосередкованого погіршення результатів діяльності даного власника та у цілому до зниження внутрішнього валового продукту і національного доходу держави.

Загальнонародні природні ресурси виступають як товар для економічно відособленого суб'єкта будь-якої форми власності на техногенні фактори виробництва. Це знаходить вираження в абсолютному відокремленні процесу праці, процесу впливу на природні фактори виробництва, здійснюваного користувачем, а не власником в особі всього народу. Індивідуальні витрати праці в раціоналізацію природокористування з боку користувача можуть відхилитися від суспільно необхідних. З погляду загальнонародної власності, держава, як її виразник, є монополістом на природні фактори виробництва. Як монополіст вона має монопольну владу для реального підпорядкування економічно відособлених користувачів нормативам і лімітам впливу на природні об'єкти. Держава як монополіст може встановлювати пропорції розподілу доходу, одержуваного від природокористування. Власність на природні ресурси реалізується в отриманому економічному доході, соціально-екологічному результаті та економіко-екологічному збитку від присвоєння природного ресурсу.

Важливим напрямком у введенні та інституціонуванні різноманітних умов оренди туристично-рекреаційних природних ресурсів є система економіко-екологічних обмежень функціонування форм власності у виробництві та в обміні формами власності між суб'єктами економіки — державою, місцевими органами самоврядування, підприємством, організацією, домогосподарством.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ РИЗИКАМИ В УМОВАХ КРИЗИ	
Шалений В. А.	263
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТЕХНОГЕННОГО ВПЛИВУ НА РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОСИСТЕМИ	
Вігуржиська С. Ю., Колесник В. І.	265
ПЕРСПЕКТИВИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ	
Фомічова К. Б.	266
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС — ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ	
Крупіна С. В.	268
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Шешеловський М. І.	270
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	
Кордзая Н. Р., Єгоров Б. В.	271
ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ BRC, IFS У ТОРГІВЕЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	
Мардар М. Р., Устенко І. А., Кручек О. А.	273
ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КАШ МИТТЄВОГО ПРИГОТУВАННЯ У ХАРЧУВАННІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	
Мардар М. Р., Статєва М. С.	275
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО АГРОМАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ	
Лозовська Г. М.	276
БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ВИНОРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Бондаренко С. А.	278
ВПЛИВ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ НА РОЗВИТОК РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Мартієнко А. І.	280
ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ ПЕРЕДУМОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ У ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВІ	
Удовиця О. Ф.	282
НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИНОГРАДАРСТВІ	
Каламан О. Б.	283
РОЗРАХУНОК ПАРАМЕТРІВ ПОТОКОВО-ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ СКЛАДІВ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Чабаров В. О., Неделков О. В.	285
ПРОДОВОЛЬЧА ПРОБЛЕМА: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	
Ткачук Т. І., Павленко Г. М., Чернушенко І. О.	287
ЗАПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	
Руммо В. В.	288
ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА: УЯВНА І РЕАЛЬНА	
Буряченко М. В.	289
ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	
Буряченко М. В.	290

СЕКЦІЯ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФСЬКО-АКСІОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ	
Лар'яновський І. С.	292
ІДЕАЛ ТА ІДЕАЛЬНЕ В СТРУКТУРІ САМОІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ	
Стояно О. О.	294
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Орлова В. О.	295
СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНО-ПРАВОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ: ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ	
Осадча І. А.	297
МАТЕРІАЛИ АРХІВІВ УСБУ ТА ДАОО — ОСНОВНА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ІСТОРІЇ ПОЛІТИЧНОГО ТЕРОРУ В ОДЕСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ У 1920 р	
Шишко О. Г.	299
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ	
Бородін В. М., Максимчук Б. В.	301

Наукове видання

**Збірник тез доповідей
76 наукової конференції
викладачів академії**

Головний редактор акад. Б. В. Єгоров
Заст. головного редактора акад. Л. В. Капрельянц
Відповідальний редактор акад. Г. М. Станкевич
Укладач Л. В. Агунова